

آنچه باید یک آتش نشان بداند

نظام آراستگی در محیط کار (5S):

۵S یا نظام آراستگی محیط کار در سال ۱۹۸۰ برای اولین بار در کشور ژاپن معرفی شد و به تدریج در سایر کشورها اجرا شد. ۵S از جمله سیستمهایی است که طبق نظر صاحبان نظران، پایه اولیه سایر سیستمهای کیفیتی، بهره وری و استانداردهای مدیریتی می باشد. توصیه می شود سازمانها قبل از پیاده سازی این گونه سیستم ها اقدام به انجام و اجرای اصول نظام آراستگی یا ۵S نمایند. به دلیل گستردگی مفهوم و در بر گرفتن ابعاد گوناگونی همچون نظم، شناسایی و ردیابی، ایمنی، پاکیزگی، آموزش، انضباط، بازیابی و بهبود، این نظام روش مناسبی جهت دستیابی به بسیاری از استانداردهای جهانی مدیریت و از جمله سری ISO میباشد. اهمیت و جایگاه ۵S را می توان در بندهایی از استاندارد ISO ۹۰۰۱:۲۰۱۵ مشاهده نمود. علیرغم ساده بودن مفهوم ۵S، نقش عمده ای در ارتقاء کیفیت و بهبود بهره وری ایفا می نماید.

همانگونه که از نام این نظام مشخص است دارای ۵ اصل و معیار بوده که هر یک با حرف S شروع میشوند یعنی اگر هر یک از این معیارها با همان تلفظ ژاپنی اما به حروف لاتین نوشته شود، کلماتی است که با S شروع می شوند. اسم دیگر نظام آراستگی محیط کار House Keeping یا خانه داری صنعتی می باشد.

با توجه به همه جانبه نگری، این نظام مورد توجه اکثر شرکت ها و سازمان های بزرگ قرار گرفته است. این امر به گونه ای است که در برخی از شرکتهای، اجرا و ممیزی این نظام را به عنوان یک پارامتر برای ارزیابی تامین کنندگان

خود در نظر گرفته اند. همچنین در مواردی اجرای این نظام به عنوان پیش زمینه ای برای استقرار سیستم های مدیریت کیفیت و تعالی سازمانی در نظر گرفته شده است. آشنایی بانظام آراستگی درواقع آشنایی با چگونگی مدیریت مطلوب محیط کار است این نظام درسازمان های تولیدی و خدماتی بسیاری ازکشورهای جهان استقرار یافته و نتایج با

آنچه باید یک آتش نشان بداند

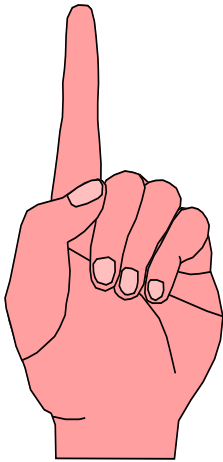
ارزشی درسامان دهی و مرتب کردن محیط های کاری و ایجاد عادت های مطلوب و فرهنگ مشتری گرایی داشته است.

❖ هدف از اجرای نظام 5S :

- ۱- حفظ ایمنی و سلامت کارکنان
- ۲- بهره وری، صرفه جویی در هزینه ها
- ۳- کیفیت و پیشگیری از خرابی ها
- ۴- افزایش روحیه کارکنان
- ۵- حذف اشیاء و کالاهای غیر ضروری
- ۶- ارائه خدمات باکیفیت و سریع

❖ نظام 5S بر اساس " مفید بودن اصل یک " پایه گذاری شده است یعنی :

- ۱- یک ساعت جلسه
- ۲- یک صفحه گزارش
- ۳- یک دقیقه مکالمه تلفنی
- ۴- یک پرونده برای هر موضوع
- ۵- یک اسم برای نامیدن اقلام توسط همه
- ۶- یک مکان برای قرار دادن هرچیز
- ۷- یک کپی از هر نامه
- ۸- انجام یک کار در هر زمان
- ۹- وجود مدارک یک کار روی میز
- ۱۰- یکبار بررسی نامه وارده

آنچه باید یک آتش نشان بداند

❖ اصول نظام 5S نظام آراستگی محیط کار عبارتند از:

- 1- Seiri یعنی سوا کردن غیر ضروری ها از ضروری ها
- 2- Seiton یعنی سامان دادن و مرتب چیدن
- 3- seiso یعنی سپیدی و پاکیزگی
- 4- Seiketsu یعنی سعی در حفظ وضع مطلوب
- 5- Shitsuke یعنی سازمان یافتگی و انضباط کاری

***در شماره های آتی آموزش فشرده آنچه یک آتش نشان باید بداند هر یک از اصول به طور مفصل**

تشریح خواهد شد*